

VSEBINA

Kako zmanjšati stroške krmjenja prašičev?	4
Vročinski stres pri svinjah	6
Kako so Američani upočasnili rast prašičev v covid-19 krizi?	7
Prašičja influenza	8
Ali smo dovolj pozorni na lokacijo in tip krmilnika v odstavitvenem boku za pujske?	10
Oskrba s plemenskimi mladnicami	12
Najpogostejši mikotoksini v reji prašičev	16
Gradnja alternativnih hlevov	18
Prašičereja v številkah	20

Reja prašičev

Izdajatelj:
Kmetijska založba, d.o.o.

Glavni urednik:

mag. Andrej Golob

Odgovorna urednica:

Zorica Abraham Panič

Tehnični urednik, grafično oblikovanje:

Janez Grabec

Tisk: Malex, d.o.o.**Naklada:** 5000 izvodov**Naslov uredništva:****REJA PRAŠIČEV**

Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 05 90 10 576, 02 88 56 700

E pošta: kmetovalec@km-z.si, zorica.abraham@gmail.com

http: www.kmetovalec.com

Naročnine in oglasno trženje:**KMETIJSKA ZALOŽBA, d.o.o.**

Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 05 90 10 576

E pošta: oglasi@km-z.si

http: www.kmetovalec.com

Fotografija na naslovnici:

Zorica Abraham Panič

Od zadnje izdaje priloge Reja prašičev se ni zgodilo nič kaj posebnega, panoga je še vedno v položaju kot je bila pred leti. Ker je slovenski trg zelo majhen, je toliko bolj občutljiv na vsa nihanja, ki se dogajajo širom po svetu. V obdobju strogega zaprtja zaradi korona virusa se povpraševanje po slovenskem mesu ni kaj dosti spremenilo. Slovenska prašičereja je relativno v zelo malem delu povezna po vertikali. Prašičerejci so radi samostojni, vendar se večkrat znajdejo v primežu cenovnih nihanj, kar pa zelo negativno vpliva na rentabilnost prireje.

Letošnje leto je zaznamovano z dokaj visokimi cenami krmnih žit in beljakovinskih komponent, kar vpliva na ekonomiko reje prašičev. Precej manjših rejcev je ali pa bo opustilo rejo prašičev in bodo rajši prodali žita, kot pa da bi redili prašiče. Država je odobrila kar precej j sredstev za širitev reje prašičev. Nekaj rej se je odločilo za povečanje staleža in so ravno sedaj v gradnji. Vendar velikih povečanj predvsem staleža plemenskih živali ni za pričakovati. Osnova za promocijo lastne prireje pa je vsekakor osnovna čreda plemenskih svinj, zato bi podpora panogi morala temeljiti na tem. Iz tega naprej izhaja vsa ostala prireja. Ravno sedaj je zelo aktualna afera glede ravnanja in oskrbe ter nadzora v rejah prašičev, ki so jo mediji na veliko predvajali. Potrošnik kot končni člen v verigi je čedalje bolj pozoren na to, kje in na kakšen način poteka prireja prašičev. Vsi, ki smo vpeti v verigo prireje in oskrbe s svinjskim mesom, vemo, da je intenzivna prašičereja v razvitih prašičerejskih državah zastavljena na velike obrate, kjer je na eni lokaciji veliko živali. Tudi pri nas imamo nekaj farm, ki so zastavljene na tak način. V takšnih rejah prihaja včasih tudi do kakšnih tehnopatij, ki zglejajo neprimerne. Da pa s skritimi kamerami vohuniš v neki reji, pa se mi zdi sila neprimerno dejanje. V času, ko tehnologija omogoča številne možnosti, se lahko tudi kaj potvarja in nerealno prikazuje.

Se pa strinjam, da bomo v bodoče morali več pozornosti nameniti pogojem reje, to pa bo imelo za posledico nedvomno podražitev prireje, kar se bo poznalo na končni ceni, ki jo bo moral plačati kupec. Ali je kupec to pripravljen plačati, pa je vprašanje. O tem, da so razmerja cene od proizvajalca pa do kupca neustrezno porazdeljena, smo že veliko pisali, govorili, ampak zgodilo se ni nič. To je začarani krog, ki traja predolgo. Trgovske verige, ki so v lasti velikih trgovcev, imajo svoje pristope. Oglaševanje le-teh pa se mi zdi, da je dostikrat tudi zavajajoče.

Rešitev morda so strožji kriteriji v znotraj celotne Evropske unije (še boljše (kar je utopija) pa v svetovnem merilu) kot predpis, vendar pa posledic tega ne smejo nositi le primarni člani proizvodnje, ampak vsi. Glede na to, da se v Sloveniji pa tudi v ostalih državah zavrže velike količine hrane, je smiselno razmišljati o pridelavi in prireji, ki bi smotrneje upoštevala vidike trajnostnega razvoja celega kmetijstva. To bi pomenilo manjšo prirejo, ki pa bi bila lahko bolj skladna z ostrejšimi predpisi, kar bi se po verigi naprej preneslo do končnega uporabnika.

V letošnji prilogi smo zbrali nekaj člankov, med drugimi tudi članek, ki se navezuje na stanje v času epidemije, ko so znanstveniki začeli raziskave na temo zmanjševanja prirasta pri reji prašičev. Stroški krmjenja prašičev so seveda vedno aktualna tema, zato je nekaj malega napisano tudi o tem. Za prašiče je znano, da izredno slabo prenašajo visoke temperature, zato je stanje, ko se ozračje segreje tudi do 36 stopinj Celzija, neznosno, predvsem za plemenske svinje, zato tudi nekaj napotkov o tem. Plemenske svinje so osnova za prirejo prašičev in napisano je nekaj malega o oskrbi plemenskih svinj. Prašičja influenza je bolezen, ki povzroča številne težave v rejah prašičev, prav tako pa virus kroži med živalskimi vrstami in mutira ter se lahko prenaša tudi na ljudi. Zato moramo biti zelo pozorni in se držati strogo bio-varnostnih ukrepov, da do tega ne pride. Nekaj smo zapisali tudi o tem, kakšno je stanje v slovenski reji prašičev in kako naprej.

Želim vam, da boste čimbolj dobro in uspešno preživeli to leto, ki prihaja, in da bomo čez leto dni lahko pisali o bolj vzpodbudnem stanju v naši reji prašičev. Pa upam, da se vidimo na sejmu v Gornji Radgoni.

Zorica Abraham Panič

